

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Kiitämme mahdollisuudesta lausua uudistettuun hankintalakiin.

Suomen Taloushallintoliitto ry puoltaa uudistettua hankintalain uudistamista. Keskeinen syy on, että kannatamme vahvasti vapaata markkinataloutta sekä kilpailuneutraliteetin säilymistä myös yhteiskunnan palveluiden tuottamisessa ja hankinnassa. Hyvin toimiva markkina parantaa asiakkaiden ja loppuasiakkaiden mahdollisuuksia hyvään hinta-laatu -suhteeseen ja valinnanmahdollisuuksiin tarjoten yrityksille näin mahdollisuuden erottautua mm. tuotekehityksellään ja teknologisella innovoinnilla.

Sen lisäksi että edellä mainittu on hinta-laatu -suhteen kannalta länsimaisissa yhteiskunnissa (tieteellisestikin) toimivaksi todettu mekanismi, markkinoiden roolin kasvattamisella on taloushallintoalaan myös muita vaikutuksia. Näitä ovat työvoiman vapaa liikkuvuus eri asiakassektoreiden välillä (vaikuttaa suoraan palkkaukseen ja ehtoihin, mutta myös osaamiseen), pyrkimys ja osaaminen innovaatiotoiminnassa sekä kasvunäkymät tämän suunnitellun reformin jälkeen. Yleisesti tunnustetaan, että kilpailussa elävillä kansainvälisillä yrityksillä on enemmän etunojaa teknologisen ja muun kehityksen hyötyjen siirtämiseen asiakkaille.

Suomessa olevat taloushallinnon palveluyritykset ovat erittäin kehittyneitä ja huomattavan edistyneitä verrattuna maailmalla oleviin toimijoihin. Julkisen sektorin hankkiessa näiltä toimijoilta edistyksellisiä palveluita, parantaa tämä edelleen alan yrityksiä toimintaedellytyksiä. Alalla on useita jo nyt ulkomailta toimivaa yritystä ja liiton tietojen mukaan laajentumishalukkuutta on myös monella muulla toimijalla. Mahdollisimman isot kotimarkkinat vahvistavat näiden yhtiöiden asemaa

ja mahdollistavat myös vientitoiminnan. Tämä tuo Suomeen vientituloja, verotuloja ja hyvinvointia. Taloushallinto voi hyvin olla Suomen menestystuote kansainvälisesti.

Taloushallintoliitto on tutkinut taloushallintoliiton jäsenyhtiöiden kyvykkyyden ja valmiuden palvella julkisen sektorin asiakkaita ja tämä valmius on alalla todettu olevan. Alalla on myös välitön valmius palvella julkista sektoria ilman siirtymäaika.

Jyväskylän Yliopiston tutkimuksessa on todettu, että alalla olevien yritysten tuottavan tarvittavan palvelun tehokkaammin kuin in-house yhtiöt tuottavat, mikä mahdollistaa julkishallinnolle merkittävät kustannussäästöt.

Suomen Taloushallintoliiton jäsenyrityksinä on myös ns. in house -yhtiöitä. Näemme että näillä yrityksillä on hyvät toimintaedellytykset jatkaa palveluiden tuottamista julkiseen hallintoon, joten kannanotomme liittyy enemmänkin siihen, miten yleisesti kilpailun lisääminen voi lisätä hyötyjä nyt kilpailluilla markkinoilla toimiville yrityksille, in house -yhteisöille kuin taloushallinto -alalla yleisestikin.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

-

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

-

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

- Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?

- Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)

- Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

- Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistususuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiinne? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

- Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

-

Ojala Markku
Suomen Taloushallintoliitto ry